

Stanowisko KK
nr 4/16
ws. umowy CETA

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” z ogromnym niepokojem obserwuje dotychczasowe działania przedstawicieli rządu RP dotyczące ewentualnego przyjęcia umowy CETA (ang. Comprehensive Economic and Trade Agreement) w obecnym kształcie. Za całkowicie niedopuszczalne uważamy wdrożenie tak kontrowersyjnego dokumentu bez przeprowadzenia wcześniej jakiegokolwiek publicznej debaty na temat konsekwencji tej decyzji.

Treść umowy CETA została opracowana bez udziału rządów czy parlamentów państw członkowskich UE, a więc z pominięciem instytucji posiadających demokratyczny mandat oraz poddanych społecznej kontroli obywateli. Brak transparentności podczas prac nad treścią umowy stanowi pogwałcenie elementarnych zasad demokracji.

CETA jest przedstawiana przez zwolenników umowy jako dokument mający na celu liberalizację handlu i współpracy gospodarczej pomiędzy Unią Europejską a Kanadą. Owa liberalizacja ma teoretycznie przynieść wzrost gospodarczy wszystkim krajom-sygnatariuszom umowy. Jednak pod hasłami wzajemnego otwarcia rynków, zniesienia barier i deregulacji, kryją się konkretne zapisy prawne, które w opinii wielu ekspertów prowadzą do tego, że na rynku pracy, w przemyśle, handlu, usługach, a nawet w służbie zdrowia czy w edukacji decyzje będą należały nie do demokratycznych władz państwa narodowego, lecz do wielkich korporacji. Umowa zmierza do zwiększenia uprawnień międzynarodowych korporacji kosztem ograniczenia praw pracowniczych, konsumenckich i obywatelskich mieszkańców UE oraz Kanady. CETA narusza też w sposób oczywisty suwerenność państw-sygnatariuszy w dziedzinie stanowienia prawa oraz ochrony interesu publicznego.

CETA poprzez mechanizm ICS (*ang. Investment Court System, czyli ponadpaństwowy sąd arbitrażowy do rozwiązywania konfliktów korporacje-państwo*), daje korporacjom możliwość zaskarżenia praktycznie jakiegokolwiek wewnątrz krajowej lub wewnątrz wspólnotowej regulacji prawnej, jeśli w ocenie korporacji zagraża ona jej spodziewanym zyskom. Co warte szczególnego podkreślenia, pozwy te będą rozstrzygane przez zewnętrzne trybunały arbitrażowe, czyli z pominięciem systemu sądowego

funkcjonującego zarówno na poziomie poszczególnych krajów, jak i Unii Europejskiej. Z kolei poprzez zawarty w umowie mechanizm „współpracy regulacyjnej” korporacje zyskają prawo do bezpośredniego uczestniczenia w procesie stanowienia prawa zarówno na poziomie poszczególnych krajów, jak i Unii Europejskiej.

Przyjęcie umowy niesie ze sobą również ogromne ryzyko zalania polskiego rynku przez tanią, genetycznie modyfikowaną żywność z Kanady oraz innymi produktami spożywczymi wątpliwej jakości, których obecnie nie można importować do Polski. Kanada jest jednym z trzech największych producentów żywności modyfikowanej genetycznie na świecie. Prawo obecnie obowiązujące w Polsce chroni konsumentów przed taką żywnością. Tania, niskiej jakości żywność z Kanady zagraża polskiemu rolnictwu, całemu przemysłowi spożywczemu oraz przede wszystkim polskim konsumentom.

Wielu ekspertów wśród konsekwencji przyjęcia umowy CETA wymienia również wymuszoną przez korporacje konieczność prywatyzacji wszelkich usług publicznych takich jak m.in. edukacja, ochrona zdrowia czy transport publiczny. Jak wynika chociażby z opublikowanych we wrześniu 2016 roku badań amerykańskiego Uniwersytetu Tufts, na skutek przyjęcia CETA Unia Europejska utraci 200 tys. miejsc pracy, a średnie płace pracowników znacząco spadną.

W ocenie Komisji Krajowej argument, według którego zgoda na obowiązywanie zapisów umowy CETA będzie miała jedynie charakter tymczasowy, w żaden sposób nie rozwiązuje problemu. Nawet okresowe obowiązywanie w naszym kraju opisanych powyżej niebezpiecznych instrumentów zapisanych w umowie CETA, może przynieść nieodwracalne szkody dla polskiej gospodarki oraz polskich obywateli.,

W związku z powyższym Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” stanowczo sprzeciwia się podpisaniu umowy CETA w obecnym kształcie oraz domaga się od rządu RP podjęcia wszelkich działań zmierzających do zablokowania przyjęcia tej umowy, przeprowadzenia publicznej debaty, przedstawienia przewidywanych korzyści i zagrożeń dla Polski i jej obywateli przed podjęciem ostatecznej decyzji dotyczącej jej ratyfikacji.

Jelenia Góra 17 października 2016 r.

Komisja Krajowa

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek